

Jiří Vaněk a kol.

Jak na Internet

Na motivy stejnojmenného seriálu

JAK NA INTERNET

Scénář: Jiří Vaněk, Jiří Novák, David Kalika
Kresba: Aneta Biskupová

Vydavatel:
CZ.NIC, z. s. p. o.
Milešovská 5, 130 00 Praha 3
Edice CZ.NIC
www.nic.cz

1. vydání, Praha 2015
Kniha vyšla jako 12. publikace v Edici CZ.NIC.
ISBN 978-80-905802-8-2

Toto autorské dílo podléhá licenci Creative Commons (<http://creativecommons.org/licenses/by-nd/3.0/cz/>), a to za předpokladu, že zůstane zachováno označení autora díla a prvního vydavatele díla, sdružení CZ.NIC, z. s. p. o. Dílo může být překládáno a následně šířeno v písemné či elektronické formě na území kteréhokoliv státu.

ISBN 978-80-905802-8-2

**Jak na
Internet**

Obsah

Historie Internetu – 7
Počítačová hesla – 15
Mailová etiketa – 25
Přenos velkých dat a zálohování – 33
Sociální sítě – 43
Publikování na Internetu – 51
Občanská žurnalistika – 61
Rizika veřejných počítačů – 69
Internetové bankovnictví – 77
Placení na Internetu – 85
Jak bezpečně nakupovat na Internetu? – 93
Vývoj a základní architektura počítače – 101

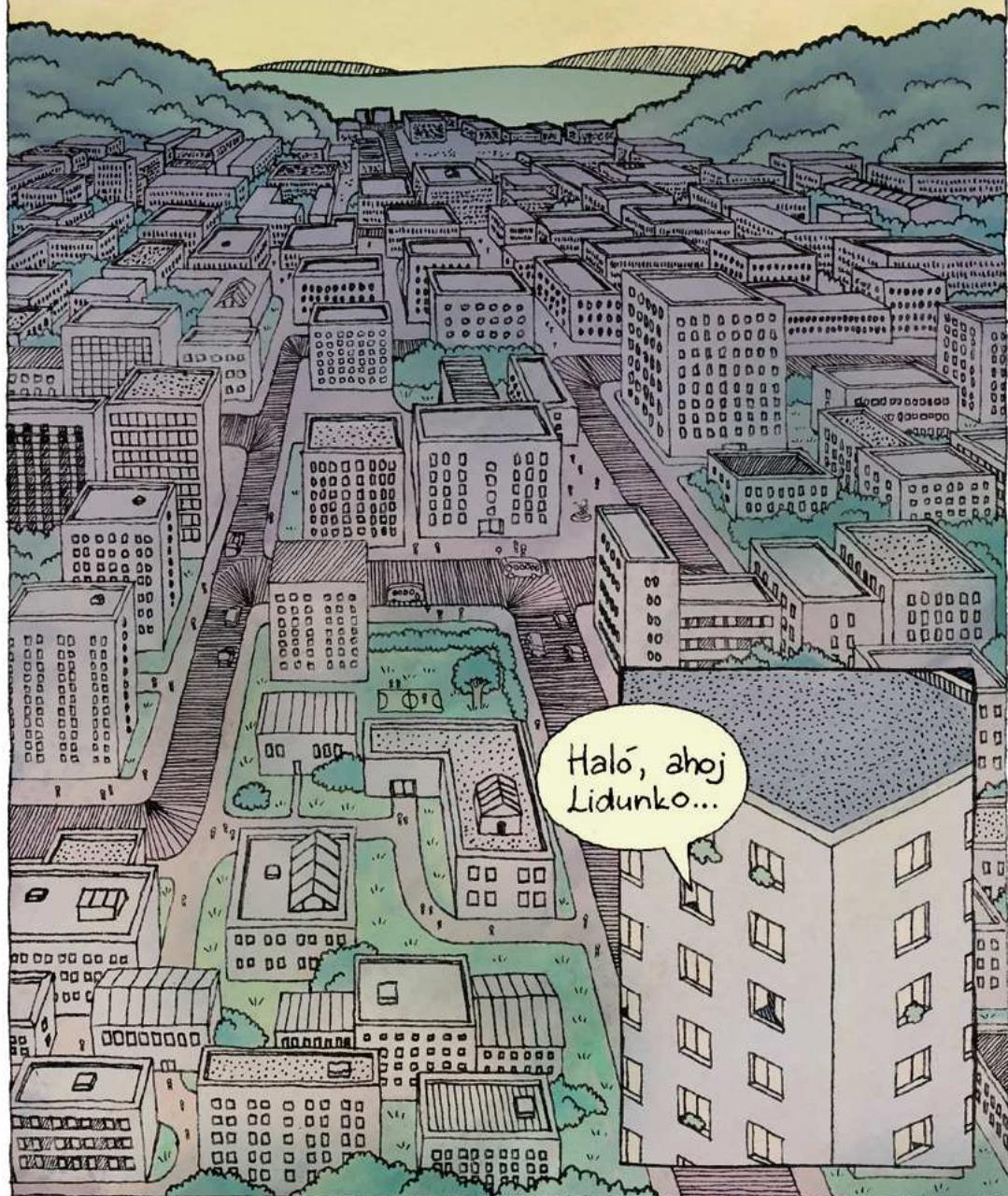

Historie
Internetu

1974

Zprávy si člověk dříve četl pouze v papírových novinách, telefonoval přístrojem s kulatým číselníkem a hudbu si poslouchal z magnetofonu...

Lidunko, můžeš to ztlumit? Víbec tě neslyším!

Musíš víc křičet! Mladí tu nechali poslat magnetofón a já ho neumím vypnout!

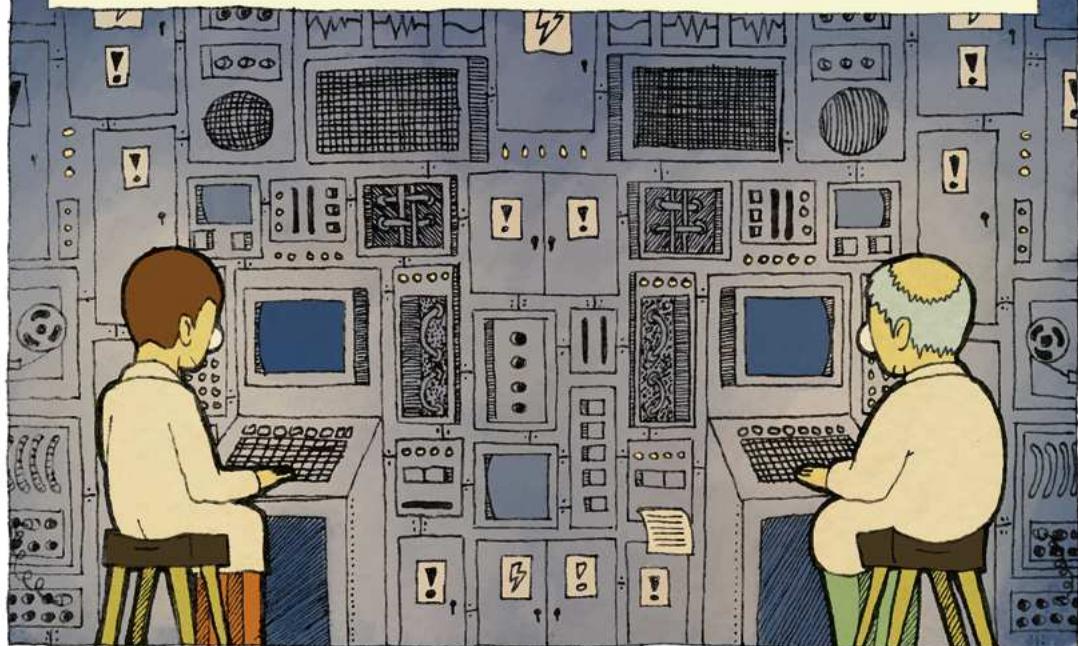
Dneska k tomu všemu používáme Internet.

Co to je Lidunko?

Nevím, ale nešahej na to!

V počátcích Internetu samozřejmě nikdo netušil, co všechno bude za pár desítek let možné. Internet byl totiž dlouho použitelný jen pro výměnu textových zpráv.

Na začátku 90. let se začaly objevovat první webové stránky. Obsahovaly už i barevné obrázky, ale ve srovnání s dneskem působily až komický stroze. Internet v té době byval pomalý a obvykle připojení přes telefonní modem navíc nestabilní.

1992: Internet dorazil do tehdejšího Československa.

Tak si představ,
konečně nám zavedli
ten Internet!

Jó interna.

O té bych mohl
vyprávět...

Současnost:

Rychlosť připojení k Internetu, výpočetní výkon počítačů i nabídka online služeb během pár let prudce narostly. Na Internetu tak dnes můžeme nakupovat, sledovat televizi nebo video, přátelit se s celým světem, poslouchat hudbu, nebo zdarma telefonovat.

Tak prudký rozvoj Internetu byl v jeho začátcích nepředstavitelný, což dnes způsobuje jeden problém. Každé zařízení připojené k Internetu má totiž svoje unikátní číselné označení, takzvanou IP adresu.

Hned ve svých počátcích dostal Internet do výšky zhruba 4 miliardy IP adres.

Nikoho tehdy ani ve snu nenapadlo, že by tento počet byl někdy nedostačující.

NÉÉÉ!!!

Měl jsi noční můru?

Došly IP adresy!

Ale taková chvíle pravě nastala, a proto je nutné přejít na technologii IPv6.
Nebojte se, pro vás se tím nic nezmění.
Jen se radši u nově zakoupeného zařízení ujistěte, že je na IPv6 připraveno.

... a umí to tu IPv6ku?

Pak budete připraveni i vy.

Tak kdy přijdeš?

Včerej už je skoro hotová
a večer dávaj starý Total Recall.

KONEC

Počtačová
hesla

Zavolal jsem manželce,
aby mi poslala soubor z počítače,
a neuvědomil jsem si,...

...že jako heslo používám
jméno svójí bejvalky.

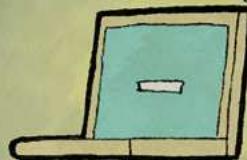

Počítače po nás chtějí
pořád nějaká hesla:

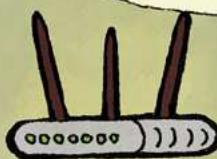
heslo k mailu

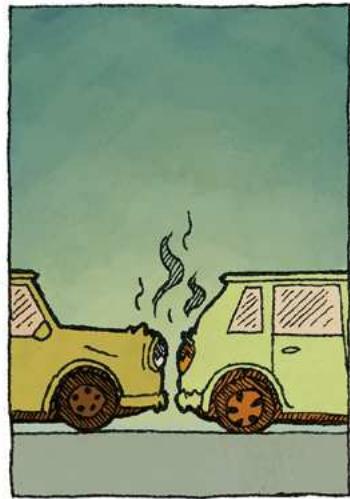
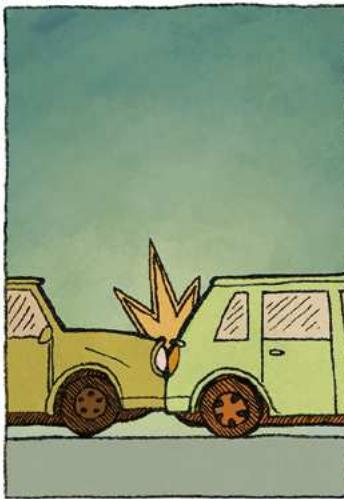
heslo k počítači

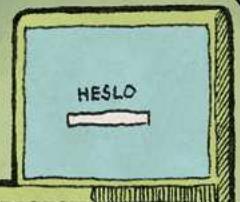
heslo k domácí wifi sítí

Pokud si jako heslo zvolíte ráději jméno vaší ženy, manželství vám to nerozbije,...

...ale dvakrát bezpečné to také není.

Vhodnější než uhodnitelná slova jsou na první pohled nepochopitelné shluky písmen.

KoLeDiPeOk

Myslete, že toto slovo si nikdy nezapamatujete?

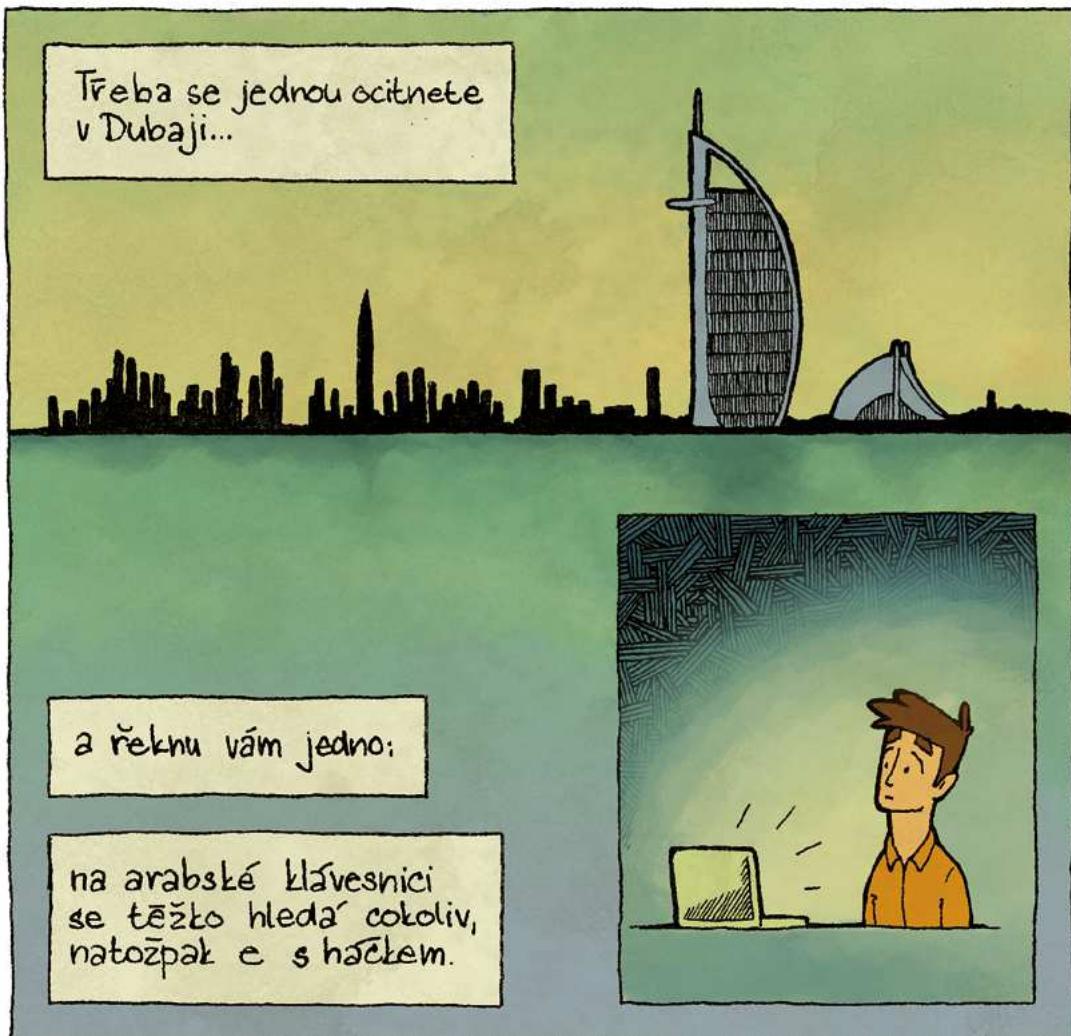
Ale píšičku Kočka leze dírou přece znaťte!

Když do hesla přidáte ještě pář čísel, třeba takhle...

Ko1Le2Di3Pe4Dk5

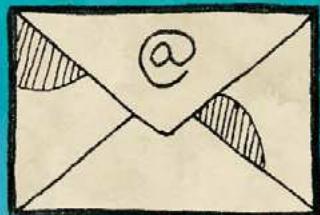
...zaručuji vám, že vaše heslo neuhodne nikdo.

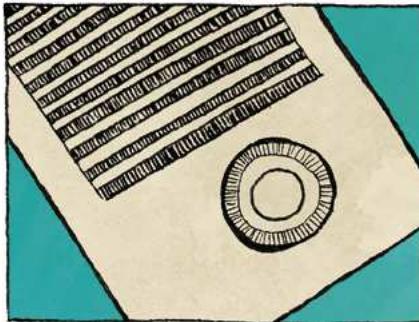
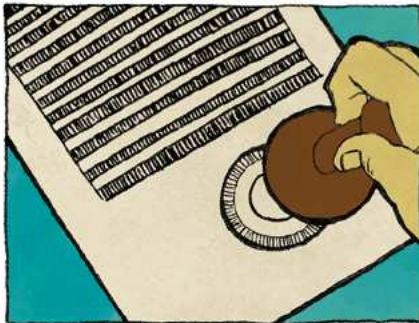

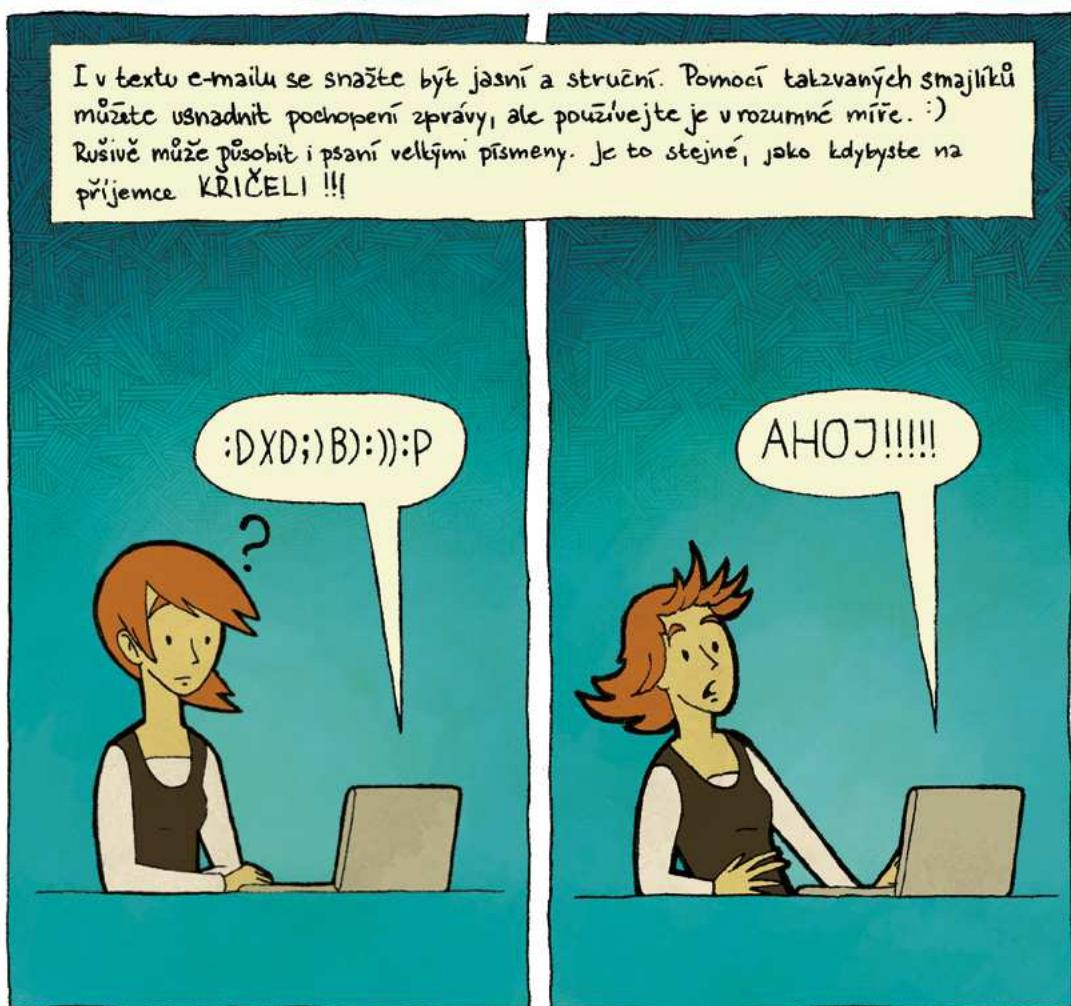
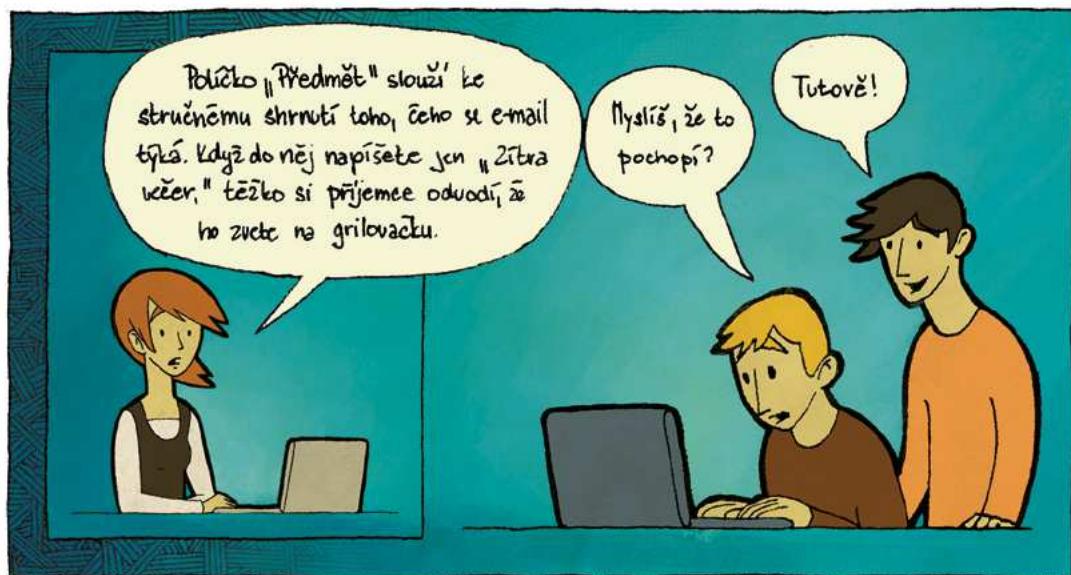
Mailová
etiketa

Komunikace na Internetu by neměla zbytečně ztěžovat život. Naopak. Skrz dobře napsané e-maily a pochopení funkcí e-mailových programů dáváme světu najevo, jaký ve skutečnosti jsme.

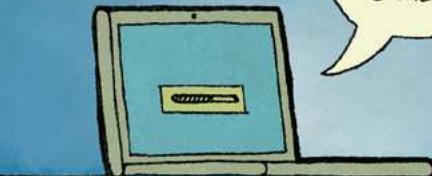

Přenos
velkých dat
a zálohování

E-mailové služby mají limit na velikost přílohy.

odesílám e-mail

Pokud byste odeslali e-mailem příliš velký soubor, pravděpodobně adresátovi vůbec nedorazí.

Jak to, že ti ten mail s tím filmem nepřišel?

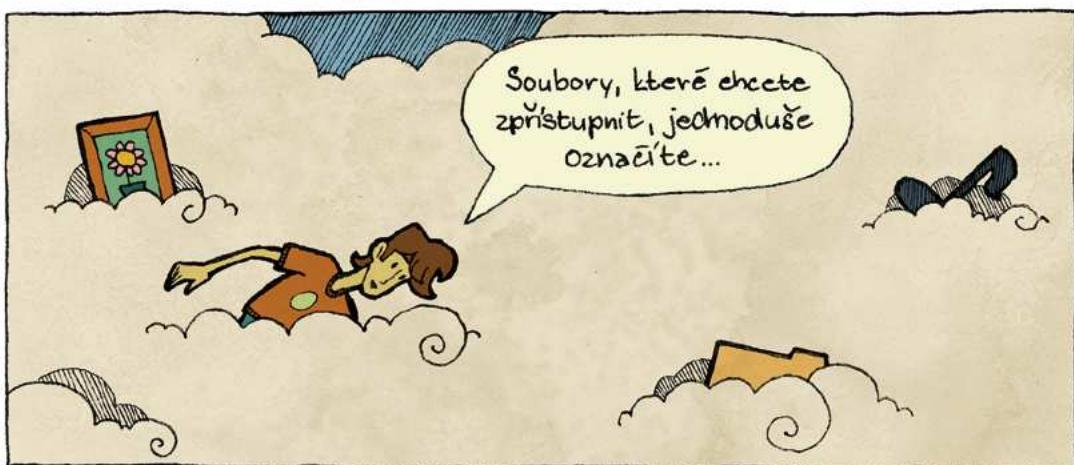

Důvěrná data před odesláním zašifrujte. To umí většina komprimovacích programů, které současně zmenší objem dat a zkrátí tak čas na nahoruání i stahování souboru.

Čau, ten.rar je zaheslovanej. Jaký jsi tam loupnul heslo?

... a sakra ?

V počítači uchováváme různá důležitá data – třeba rodinné fotografie. Sami se zamyslete nad tím, co máte uložené na disku vašeho počítače, a jak by vás zasáhlo, kdybyste o to přišli.

Co blbne?

Odešel mu počítač, ve kterém měl všechny fotky ze svatby.

Data z počítače můžete zálohovat třeba na DVD nebo na stále populárnější USB disky. To je rozumné, ale ne všeobecné. Tato média jsou náchylná k mechanickému poškození a jejich životnost není nekonečná.

... takže říkáte,
že mě to DVD
nepřežije?

Nemělo by.

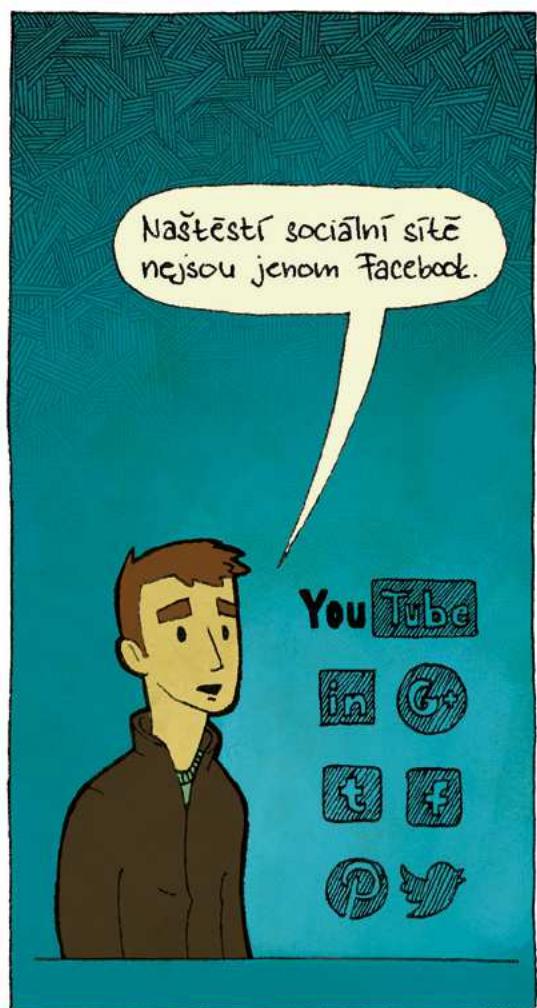
Značnou výhodou je, že se k souborům dostanete z jakéhokoli počítače nebo mobilu s připojením k Internetu, a to kdekoliv na světě.

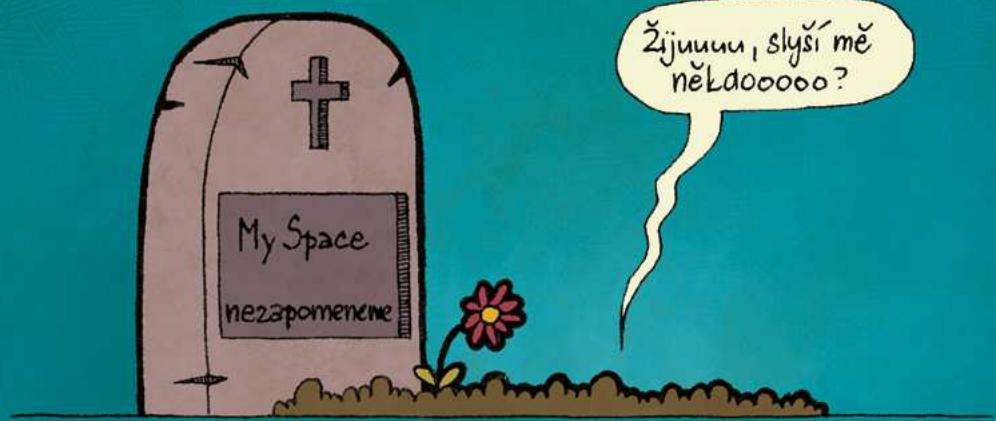

Příklad sítě MySpace, která měla v roce 2006 více než sto milionů uživatelů a dnes jen živří, však ukazuje, že na Internetu není nic jisté.

Ať už si vyberete jakoukoliv
sociální síť, zvažte sdílení
některých citlivých dat, nikdy
totiž nevíte, ke komu se
mohou dostat.

Tak si jdu dneska
v 15:00 vyzvednout to
mega do řasy. Držte
mi palce.
Ludvík

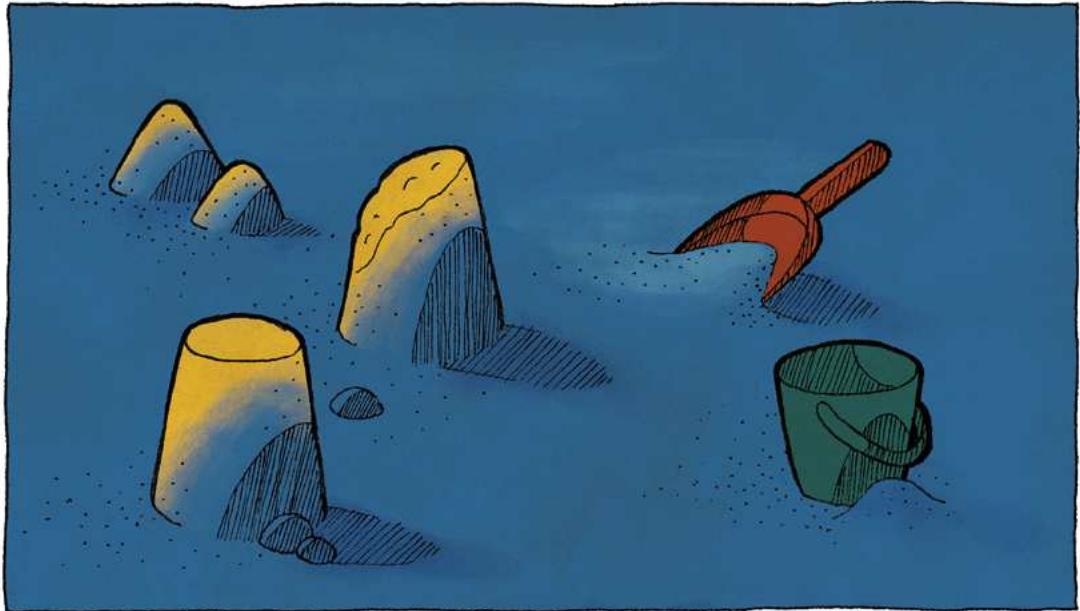

KONEC

Publikování
na Internetu

Podobně jednoduše můžete na Internetu publikovat třeba vlastní fotografie nebo dokonce filmy.

Zejména při fotografování ale pamatujte na to, že méně je někdy více.

Když na Internet nahrajete pár stovek fotografií z vaší dovolené, umělecký fotograf se z vás nestane, i když si tak budete říkat.

To jeden borec u nás na dílně udělal v Bulharsku 3000 fotografií.

A to jsou všechny tak dobrý, že je nahral na to Rajce jo?

To se spíš o sobě dozvěte něco nelichotivého v komentářích.

Prosím tě, s tím dokáže fotit i slapej.

Tak ony by drohý mohly dneska fotčí samy vid?

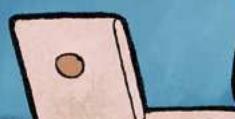
To je totiž riziko Internetu. Publikovat na něm může a dokáže v podstatě každý. Může se ovšem stát, že zrovna vaše tvorba nikoho zajímá nebude - a když bude, že vám ji tvrdě zkriticuje.

Blé!

FUJ

No to snad ne!

Třeba ale budete mít štěstí. Celá řada spisovatelů začínala publikovat právě na Internetu a dotažli to až k opravdové knize.

Hodně štěstí, ať se to podaří i vám!

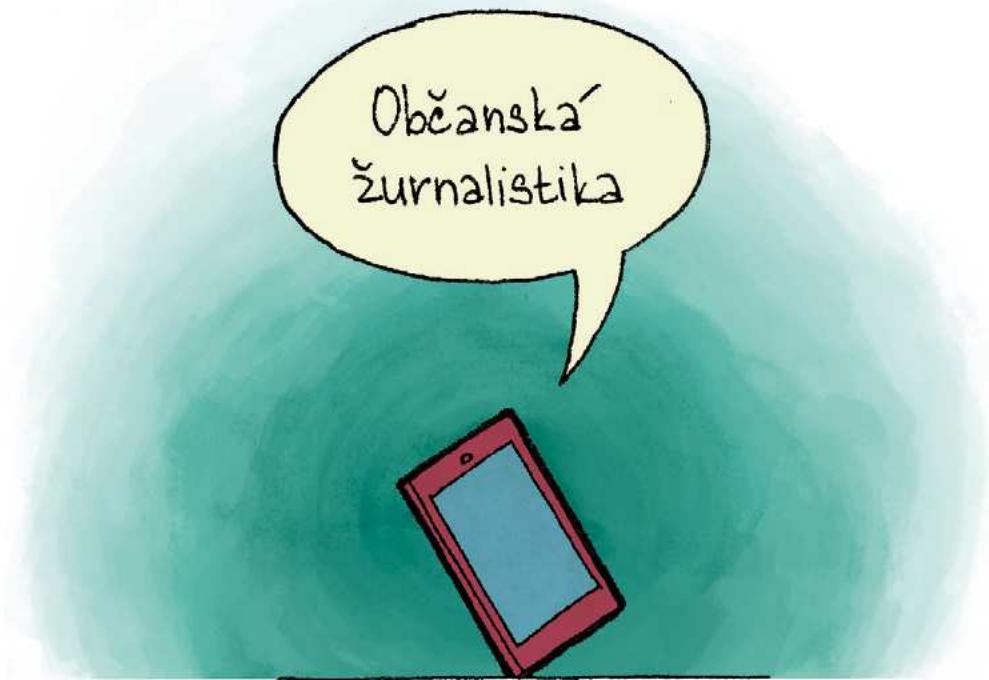
Maminko, až budu velká,
budu taky spisovatelkou.

Dobře, ale nejdřív
si napíšeš úkoly.

KONEC

Občanská
žurnalistika

Takové amatérské záběry z centra dění jsou pak často přebírány i oficiálními médií.

Hergot, ti to mají nějaký vostry.

Například jednou z nejznámějších záběrů nárazu prvního letadla do budovy World Trade Centra v New Yorku v roce 2001 pořídil český turista čerstvě zakoupenou kamerou, navíc úplnou náhodou.

Ta kamera je nějaký šunt, uždyť tam není nic vidět!

Neměla by se ta krytka dát dolů?

Občanská žurnalistika je ale
jestež mocnější ve spojení
s Internetem, na kterém
nemůže fungovat ценzura.

Z mobilních telefonů
lze během vteřiny video
nahrat na blog nebo na
sociální síť. To všechno
umožňuje okamžitou
kontroly například při
zásazích policie.

Tak já nevím, jestli
je mrtvý nebo
vožvalej.

Postříkej ho
slzačkem, to
ho probere.

Obrovský význam měla a stále má občanská žurnalistika během revolucí v různých zemích.

Uzhledem k přísné ценziře oficiálních médií jsou amatérské záznamy často jediným objektivním zpravodajstvím - a to jak pro místní občany, tak pro zbytek světa.

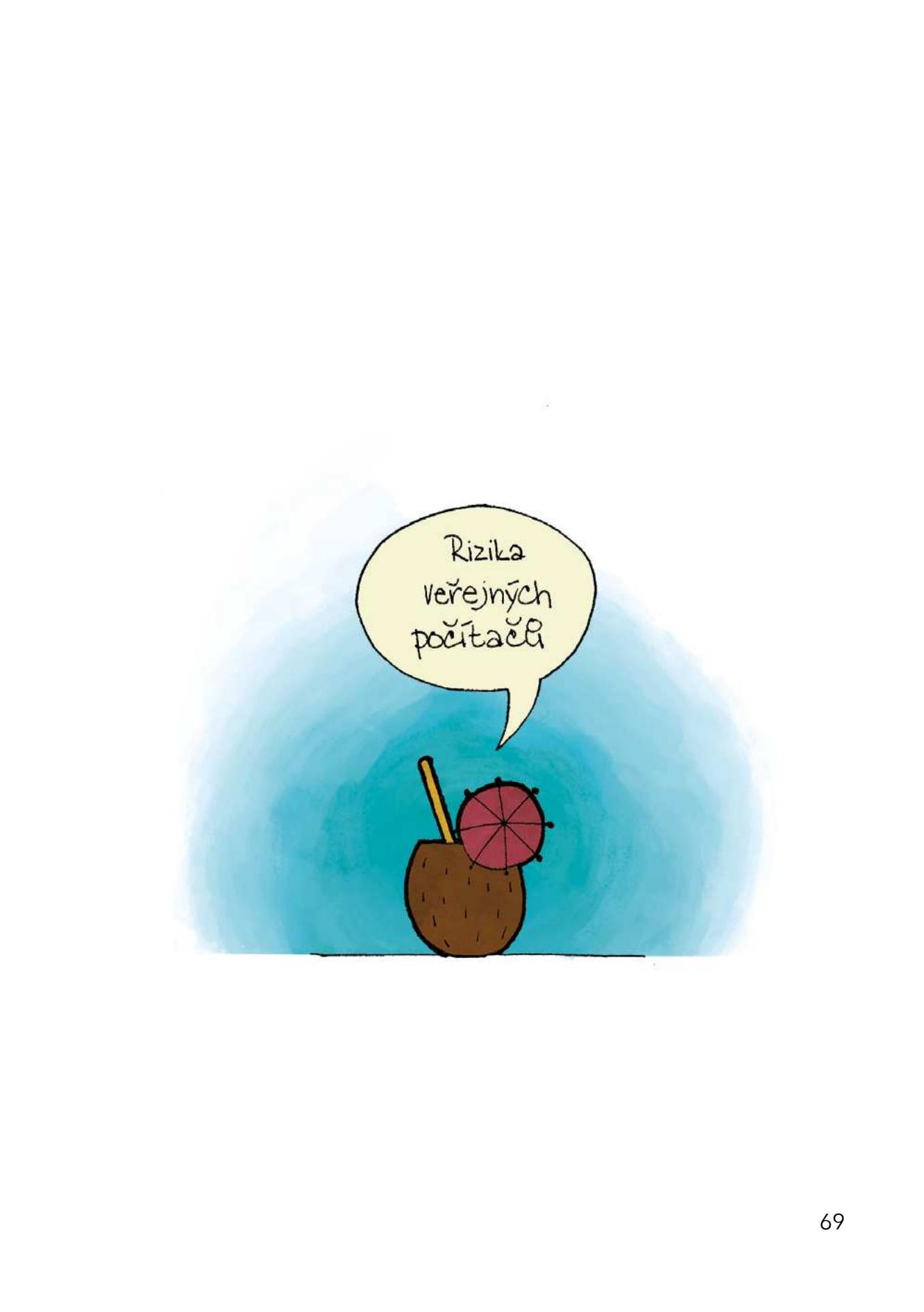
Občanská žurnalistika se tak zasloužila v řadě zemí o svobodu.

Ale že si to ti aktivisti uměj udělat hezký.

...to jo.

Rizika
veřejných
počítačů

Pokud se ale z veřejného počítače přihlašujete k nějaké službě pomocí jména a hesla, například ke svému mailu, měli byste si pamatovat několik jednoduchých pravidel.

Jakže byla ta pravidla?

Pokud se na veřejném počítači přihlašujete k jakémukoliv službě pomocí jména a hesla, nestaci při odchodu zavřít okno prohlížeče, ale je vždy nutné se odhlásit kliknutím na příslušné tlačítko a počkat na odhlášení.

... a zavřel jsi jenom okno?

Jinak by mohl být vaš účet dostupný pro kohokoliv, kdo by na počítači pracoval po vaš.

Přesto je nejlepší se při práci s veřejně přístupnými počítači úplně vydihnout zadávání všecky důvěrných údajů a využívat takové počítače maximálně k přečtení zpráv.

Je mi líto, ale v naší hotelové internetové kavárně se na úplně všechny stránky, na které jste zvyklý z domova, bohužel nedostahujete.

Koneckonců - na dovolenou si přece jezdíte užívat a ne řešit otravné maily.

Už dva dny ani jeden mail... co když na mě zapomněli?

Pojď do vody.

KONEC

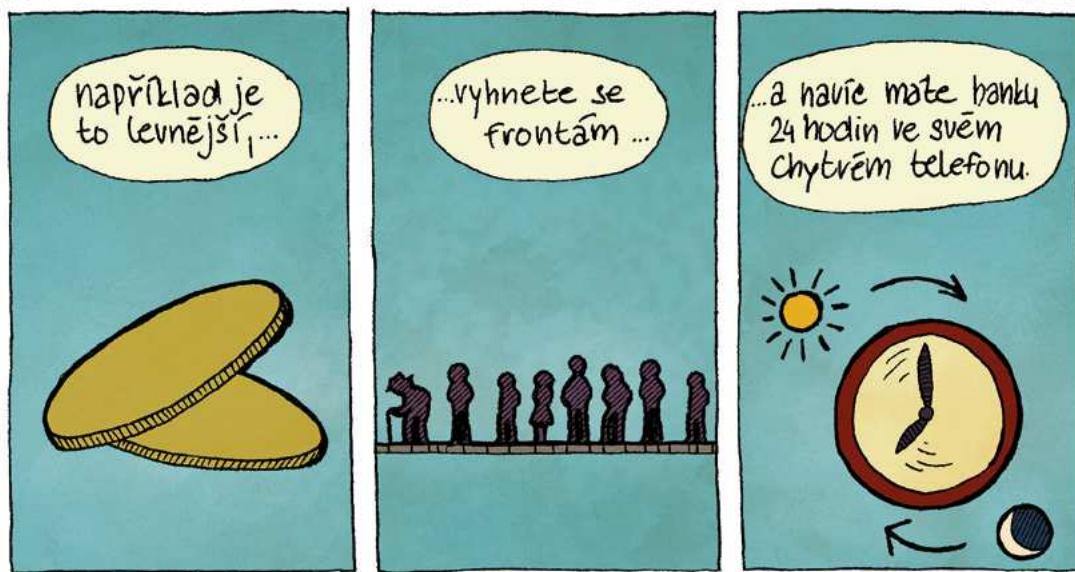

Internetové
bankovnictví

BANKA

KONEC

Placení na
Internetu

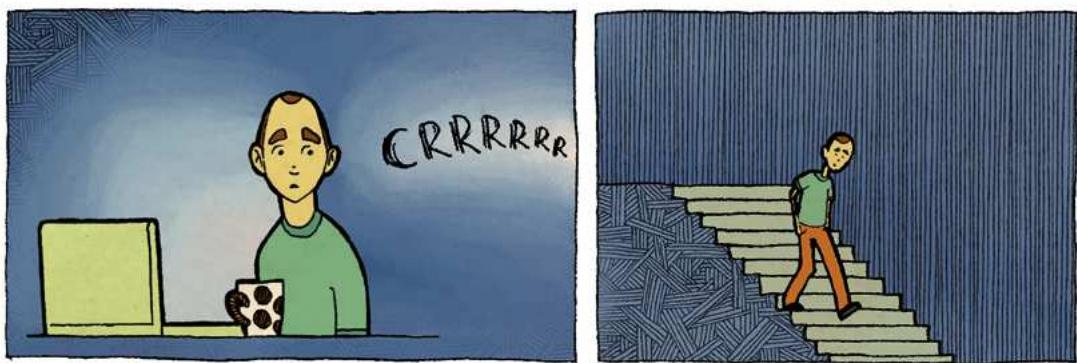

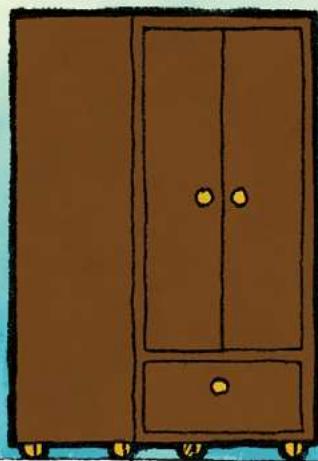

Pokud vaše banka umožňuje on-line transakce, je platba připsána na účet obchodníka okamžitě.

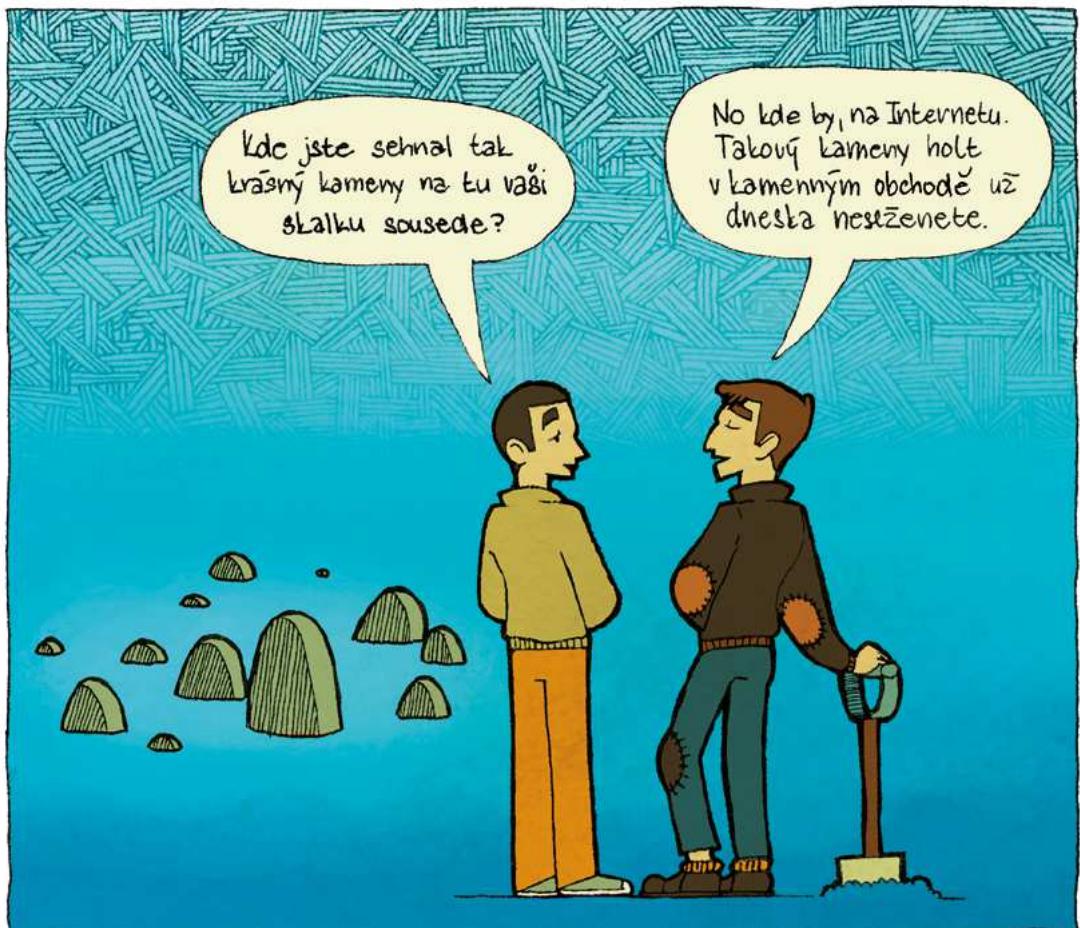
KONEC

Jak bezpečně
nakupovat
na Internetu?

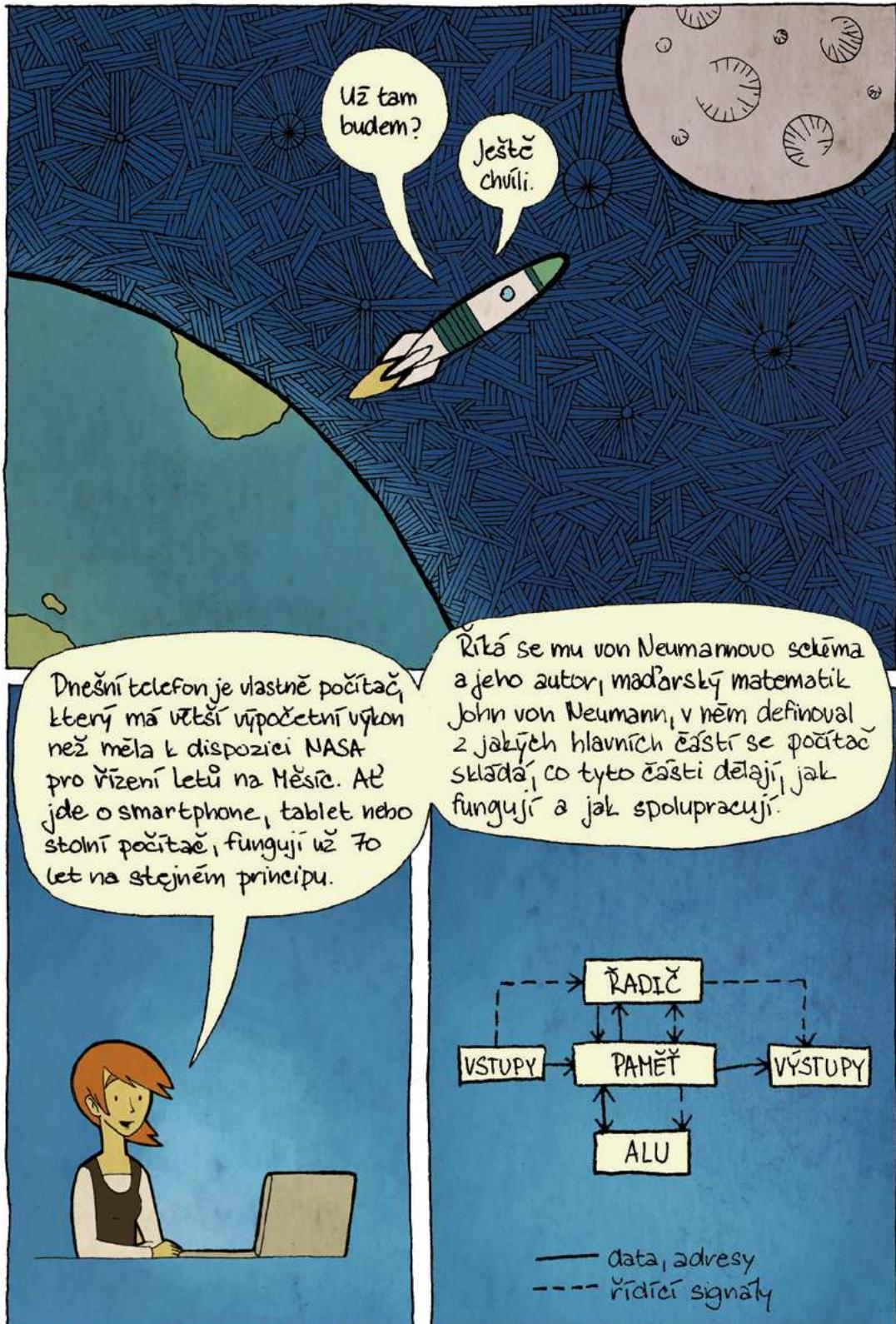

Vývoj
a základní architektura
počítače

Výstupní zařízení jsou pro změnu ta, kterými počítač komunikuje s námi. Tedy například:

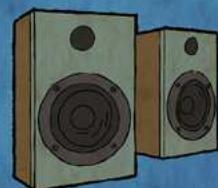
displej,

tiskárna

nebo reproduktor.

A takhle mi to tady celé dohromady parádně spolu nekomunikuje.

To mi připomíná moji komunikaci s Mánou.

Počítače se neustále zrychlují.
Podle takzvaného Moorova zákonu
se výkon procesorů každých 18
měsíců zdvojnásobí.

To ovšem přestává pomalu
platit, protože stávající
technologie narážejí na
technologické limity.

Novou kapitolou vývoje počítačů
tak budou nejspíš kvantové
počítače. Ty budou v rychlosti
výpočtu znamenat další
revoluci.

Koukej Jituško,
mně si ten počítač
dělá co chce?

To je fakt divný.
Zkoušela jsi ho
vypnout a zapnout?

REVOLUCE!

KONEC

JAK NA INTERNET

Scénář: Jiří Vaněk, Jiří Novák, David Kalika
Kresba: Aneta Biskupová

Vydavatel:
CZ.NIC, z. s. p. o.
Milešovská 5, 130 00 Praha 3
Edice CZ.NIC
www.nic.cz

1. vydání, Praha 2015
Kniha vyšla jako 12. publikace v Edici CZ.NIC.

Toto autorské dílo podléhá licenci Creative Commons (<http://creativecommons.org/licenses/by-nd/3.0/cz/>), a to za předpokladu, že zůstane zachováno označení autora díla a prvního vydavatele díla, sdružení CZ.NIC, z. s. p. o. Dílo může být překládáno a následně šířeno v písemné či elektronické formě na území kteréhokoliv státu.

ISBN 978-80-905802-8-2

cz.nic | SPRÁVCE
DOMÉNY CZ

O komiksu Od roku 2012 sdružení CZ.NIC, správce domény CZ, připravuje osvětový seriál Jak na Internet. Více jak 100 krátkých dvouminutových videí přináší rady a tipy, jak obstát a bezpečně přežít ve světě Internetu a technologií s ním spojených. Oslovuje méně zkušené, především starší, diváky.

V roce 2015 jsme se rozhodli vdechnout seriálu druhý rozměr, jistou mladistvou vlnu či snad druhou mízu... Vybraná téma jsme převedli do komiksové podoby, abychom oslovovali i mladší uživatele Internetu. Výsledkem je publikace, kterou právě držíte v rukou.

O edici Edice CZ.NIC je jedním z osvětových projektů správce české domény .CZ. Cílem tohoto projektu je vydávat odborné, ale i populární publikace spojené s Internetem a jeho technologiemi. Kromě tištěných verzí vychází v této edici současně i elektronická podoba knih. Ty je možné najít na stránkách knihy.nic.cz.

